

glazbene diplome) ali se samoučkim radom razvio u glazbenog stručnjaka zamjerna i pozudana znanja. Bez obzira na tu činjenicu on je do dana današnjega za neke glazbene faktotume bio i ostao, rečeno je, "samozvanik" (autsajder).

4. U preko polstoljetnom glazbeno-spisateljskom djelovanju M. Gavazzija jasno se razabiru dva nejednako trajajuća razdoblja: prvo od 1919. do 1937. ("međuratno") i drugo od 1957. do (uglavnom) 1976. godine. Prvo je – uz ostale oblike Gavazzijeva djelovanja – na glazbenom području ispunjeno više-manje svim navedenim vrstama, s izrazitom dominacijom one publicističko-recenzentskog karaktera i vrlo je plodno (34 priloga); drugo je ekskluzivno znanstveno i svedeno je na svega 7 (6) radova te na suradništvo i pisanje uvodnog teksta u slučaju publikacije *Tradicijska narodna glazbala Jugoslavije*. Između njih nalazio se blok od 20 godina gotovo potpune šutnje na tom planu, kojoj se uzroci mogu naći u Gavazzijevu izvršavanju dužnosti kojima je kao sveučilišni profesor i priznati etnolog bio obvezatan udovoljavati.

Takva je slika djelovanja Gavazzija-etnomuzikologa u naznačenom vremenskom rasponu.

5. Premda pišući pretežno o glazbenoj problematici vezanoj uz narodno glazbeno stvaralaštvo, Gavazzi je u svojim priložima nužno ostavio i dokaze svog ne samo shvaćanja nego i doživljavanja tonske umjetnosti u svojoj njezinoj kompleksnosti. Zbog toga se isplati najprije pogledati bibliografiju njegova glazbeničkog spisateljstva (41 jedinica!), a potom bar pregledati svojedobno objavljenu knjigu s većinom tih priloga koja danas stoji kao izvanredan označavatelj Gavazzijeve itekako čvrste i opravdane interpoliranosti u tijekove naše (ne samo hrvatske!) glazbene kulture.

Spomenuta interpoliranost je trovrstne naravi:

a) Najpotpunija se čini na području etnomuzikologije, i to posebice što se tiče rezultata Gavazzijevih proučavanja narodnih glazbala južnoslavenskih naroda. Očituje se ne samo s bibliografske već i s prakticističke strane, o čemu svjedoči već spomenuta publikacija *Tradicijska narodna glazbala Jugoslavije*.

b) Gotovo isključivo je bibliografske naravi s vrlo skromnom prakticističkom primjenom, i to u najnovije vrijeme, što se tiče rezultata iz ona tri priloga etnomuzikološkog karaktera koji se odnose na dokazivanje odraza narodnog melosa sjeverne Hrvatske na CO.

c) Isključivo je bibliografskog karaktera u onom jedinom slučaju potpuno muzikološke naravi (*Muzika starohrvatskih crkvenih prikazanja*).

Razlozi takvoj, u osnovi vrlo skromnoj, interpoliranosti čini se da prvenstveno leže u nepoznavanju odgovarajućih

tekstova (još uvijek – i nakon objavljivanja spomenute knjige s Gavazzijevim radovima s područja glazbe!). A ta knjiga – kako je bio poželio njezin priređivač – trebala je i treba (makar i post festum):

- dovesti do jedinstvenog stručno-glazbenog označavanja Gavazzija kao glazbenog radnika od onoga koji se dosad (recimo) javlja u varijantnim oblicima ("uža specijalnost muzička etnografija – muzikolog);
- uvesti Gavazzija u povijest hrvatske glazbe uz, recimo, ime V. Žganca.

Time bi se ispravila ne samo jedna očita i dugotrajajuća nepravda nego i odalo nužno priznanje etnomuzikološko-muzikološkim rezultatima za hrvatsku glazbenu znanost zaslužnog premda i "samozvanog" glazbenog trudenika Milovana Gavazzija.

Ali, bez obzira na moguće ispunjenje ili neispunjenje toga, moja malenkost usuđuje se uzurpirati pravo da u ime hrvatskih glazbenika i svoje osobno etnomuzikologu dr. M. Gavazziju oda puno priznanje i izradi vječnu pohvalnost za izdašan prinos hrv. glazbenoj znanosti njegova vremena i pro futuro.

L. Županović

\* Ulomeci iz studije potpisanoga o etnomuzikologiji M. G. (iz 1975.) pročitni na komemoraciji 04. 02. 1992. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

## Napustio nas je odličan kulturni stručnjak i čovjek

Mirko Petravić

Kada smo 12. studenog ove godine doznali tužnu vijest da nas je napustio naš prijatelj i veliki kulturni suradnik profesor *Mirko Petravić* nismo mogli povjerovati da više nikada nećemo moći razgovarati o kulturnim problemima s kojima je i on tijekom svojeg života bio duboko pozvezan. Pišući ovaj nesretni nekrolog neminovno je reći da je kolega Petravić rođen 4. studenog 1924. godine u Zagrebu gdje je u Osnovnoj školi na Svetom Duhu završio i osnovno školovanje. Polazio je Drugu mušku klasičnu gimnaziju koja mu je dala znanja klasičnih jezika i literature što će mu kasnije uvijek dobro doći ili u javnim nastupima u kulturnim institucijama ili prilikom kreiranja tekstova koje je objavljivao. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu upisuje i diplomira hrvatski jezik s književnošću i dobiva titulu filologa. Njegovo kulturno djelovanje je bilo mnogostruko. Kulturni radnici i umjetnici Zagreba su ga poznavali kao spretnog i kultiviranog voditelja centara narodnih sveučilišta na Trešnjevki, u Dubravi i u Sesvetama. Znao je uvijek načiniti uvod prije nastupa pojedinog umjetnika (jer je pratio rad pojedinoga glazbenog ili dramskog umjetnika) i predstaviti ga publici koja je voljela koji puta čuti i njegove vesele prim-



jedbe o pojedinim stvarima i osobama. Znao je s tim ljudima razgovarati, a ako je u radu ovih institucija trebalo održati i kakvo predavanje s područja glazbe i umjetnosti uopće – onda je profesor Mirko Petravić bio prava osoba za to. I druga narodna sveučilišta i kulturne institucije u Zagrebu su ga znale često pozivati i tražiti njegovu suradnju. Moram osobno reći da je u vrijeme mojeg vođenja



Mirko Petravić

predavačke djelatnosti na poznatom Narodnom sveučilištu grada Zagreba u Kordunskoj 2 (kasnije na žalost nasilno spojenog s Radničkim sveučilištem u jednu instituciju) profesor Petravić bio uvijek rado viđeni gost, a i njegova izlaganja i diskusije o pojedinim kulturnim temama u *Ljetnoj školi* u Poreču u organizaciji *Saveza narodnih i radničkih sveučilišta Hrvatske* – danas: *Andragoški centar*) bila su uvijek rado slušana zbog toga jer su dolazila od odličnog poznavatelja i ljubitelja kulture i umjetnosti. Imao je smisla i da pođe s nama na stručna putovanja u inozemstvo (Austrija, Njemačka, Engleska i Škotska) o kojima je kasnije u stručnim časopisima poput "Andragogije" znao i pisati. Kad sam već kod pisanja, tada treba istaknuti posebno priloge profesora Petravića koje je objavljivao u poznatoj reviji "Marulić". Posebno je bila zapažena njegova serija intervjua s poznatim opernim prvacima, dirigentima i dramskim prvacima (Franjo Paulik, Božena Kraljeva itd.). U reviji "Marulić" je godinama bio savjetnik mlađim suradnicima i kolegama. Moram kazati da sam vrlo često znao prihvaćati njegove korisne sugestije koje su bile priopćene s velikim oprezom. Posebice treba istaknuti njegovo pisanje kazališnih dramskih kritika. Gotovo da nije bilo niti jedne premijere koju nije registrirao. Pored svoje društvene i kulturne zauzetosti našao je i vremena da posveti svojoj supruzi koja je u njemu izgubila ne samo životnog pratitelja već i velikog prijatelja. Na ukopu se sakupilo vrlo mnogo ljudi koji su ga poznavali i koji su s njim razgovarali, a od njega se dužim prigodnim oproštajnim govorom oprostio glavni urednik revije "Marulić" prof. Radovan Grgec, a prije samog polaganja u grob i njegovi kolege koji su s njim išli u školu i koji su s njim studirali. Mogu na kraju s velikom tugom reći neka mu bude uistinu laka hrvatska zemlja koju je toliko volio i cijenio.

Siniša HRESTAK

## ODLAZAK VELIKOG KULTURNOG RADNIKA FRANA DRAŽIĆA

Cijeli kulturni Zagreb je ražalostila vijest da je 20. siječnja ove godine preminuo dugogodišnji tajnik dr. FRANO DRAŽIĆ, koji je u Hrvatskom glazbenom zavodu kontaktirao s organizatorima glazbenog života, s animatorima kulture i umjetnicima koji su u lijepoj dvorani u Gundulićevoj ulici 6 koncertirali. Rođen je 11. 11. 1912. godine u Dubrovniku gdje je završio i gimnaziju dok je u Zagrebu studirao i diplomirao na Pravnom fakultetu. Radio je godinama paralelno kao tajnik Vrhovnog suda Hrvatske i kao tajnik HGZ-a. Još u vrijeme boravka u Dubrovniku sudjelovao je pri osnivanju Dubrovačkog orkestra u kojem je svirao u violinu. Nakon dolaska u Zagreb uključio se i kao svirač viole u Društvenom orkestru HGZ-a. Zahvaljujući upravo njegovom kultiviranom odnosu prema glazbenim radnicima uvijek smo imali priliku u HGZ-u susresti kvalitetne strane i domaće umjetnike koji su uvijek ponovno željeli doći u istu dvoranu. Doktor Dražić je godinama u HGZ-u vodio brigu o notnom materijalu, arhivu i svim dokumentima vezanim uz postojanje ove značajne glazbene ustanove. Bio je i član Izdavačkog vijeća poznatog časopisa "DUBROVAČKI HORIZONTI". Sahranjen je u prisustvu velikog broja glazbenih djelatnika i umjetnika Zagreba u četvrtak, 23. siječnja na groblju Mirogoj. U ime prisutnih oprostio se od doktora Dražića dirljivim riječima predsjednik HGZ-a dr. ANDRO MOHOROVIČIĆ. Osobno vjerujem da će Hrvatski glazbeni zavod još dugo čekati na jednog ovakvog kulturnog entuzijastu, velikog radnika i ugodnog sugovornika.

Siniša HRESTAK

## STANKO GUDAC

Dne 29. kolovoza 91. g. umro je u Kraljevici Stanko Gudac-Rokov, u 80-toj godini života.

Bio je Stanko crkven čovjek, 30 godina orguljaš u crkvi sv. Mikule u Kraljevici, gorljivi promicatelj duhovne glazbe na staroslavenskim tekstovima. Osobito mu je bila radost izvoditi svečanu misu o. Kamila Kolba, sa zborom "Zvijezde Danice". Posebno se radovao izvedbi duhovnih koncerata za 200 godišnjicu plovanije i crkve sv. Mikule u Kraljevici, s himnom "Veličaj".

U Hrvatskom glazbenom društvu "Zvijezda Danica" bio je gotovo 60 godina aktivan član zbora, arhivar notnih partitura za zbor: jednom riječju desna ruka svakom dirigentu zbora. Ispratilo ga na posljednje počivalište na kraljevičkom groblju mnoštvo svijeta. Zbor mu se odužio nadgrobnicom Čajkovskog i "Ave Marijom" I. Zajca. Neka mu je lahka gruda, oproštenje i blagoslov Svevišnjega.

Kraljevcian

Pretiskano iz "Zvona" 1991. br. 10 str. 11